
Mojca Schlamberger Brezar

Slovenščina v prevodih pravnih aktov Evropske unije od začetka do danes

---

objavljeno v:

Jerca Vogel (ur.): *Slovenščina – diskurzi, zvrsti in jeziki med identiteto in funkcijo.*

Obdobja 39. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2020.

<https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-39/>

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2020.

SLOVENŠČINA V PREVODIH PRAVNIH AKTOV EVROPSKE UNIJE OD ZAČETKA DO DANES

Mojca Schlamberger Brezar

Filozofska fakulteta, Ljubljana
mojca.brezar@ff.uni-lj.si

DOI:10.4312/Obdobja.39.145-152

V prispevku analiziramo prevajanje pravnih dokumentov institucij Evropske unije v slovenščino od pridružitvenih procesov pred letom 2004 do danes. Pri analizi slogovnih značilnosti teh besedil opazimo, kako se je s spreminjanjem oblike od začetkov do danes oblikovala besedilna vrsta evropskih pravnih aktov s svojskimi normami, ki jih še utrjuje raba strojno podprtega prevajanja. Zaradi narave besedil je bil proces normalizacije nujen.

pravna besedila, Evropska unija, besedilne značilnosti, prevajanje, slovenščina

This paper analyses the translation process of legal texts of the European Union into Slovene, from the accession process before 2004 up until the present. Stylistic analysis of EU texts shows how changing forms resulted in a special text type of EU legal acts with their own norms supported by the use of machine translation. The process of normalisation was necessary due to the nature of legal texts.

legal texts, European Union, textual characteristics, translation, Slovene

1 Uvod

V prispevku poskušamo prikazati, kako se je v Sloveniji razvijalo prevajanje pravnih besedil Evropske unije od začetka do danes. Opazimo, kako se je kljub dejstvu, da je tujejezična predloga ves čas enaka, oblika do danes, ko imajo dokumenti v slovenščini enotno obliko in je prevajanje podprto z rabo strojnih prevajalnikov, spreminjala in kako se razvija tudi v odnosu do izvornih pravnih dokumentov oz. je nastal nov besedilni tip, predvsem z oblikovnega vidika zgradbe besedil.

Raziskava temelji na dolgoletnem opazovanju spreminjanja prevodnih pristopov in praks ter je podprta s korpusom besedil EU, ki vsebuje dokumente od predpristopnih pogajanj do danes, primerjalno pa še nekaj dokumentov Sveta Evrope (Listina o manjšinskih jezikih, Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin) ter zgodovinskih dokumentov, ki imajo podobno superstrukturo (Osimski sporazumi). Korpus besedil EU je sestavljen iz besedil temeljne zakonodaje EU (*Acquis communautaire*) in vključuje uredbe, direktive in sklepe. Nastajal je po delih od leta 2003 in je neoznačen. Za potrebe članka smo izbrali 40 besedil s spletnih strani www.evropa.gov.si/si/pravni-red/sekundarna-zakonodaja/ in <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/legislation/recent.html>, kjer so ti dokumenti v slovenščini, njihovi

prevodi oz. izvorniki, če gre v primeru slovenskega dokumenta za prevod, pa so dostopni na pripadajočih straneh v ustreznih jezikih (zastopanih je vseh 24 uradnih jezikov), ter prosto dostopni označeni korpus EU DGT-UD (za različne jezike) na strani www.clarin.si/noske/index.html.

Za potrebe članka smo se osredotočili na kvalitativno analizo, predvsem slovenjenje določenih tipološko pogojenih oblik stalnih formul in splošne norme prevajanja političnih besedil, ki zahtevajo prilagajanje jezikovnih elementov v določenem kontekstu. Če je v začetku obstajalo precej omahovanja pri izbiri jezikovnih sredstev in načinov prevajanja, vidimo, da gre danes za uveljavljen in normiran besedilni tip.

2 Prevajanje pravnih besedil s področja EU in pomen za slovenščino

Pridružitve Slovenije Evropski uniji 1. maja 2004 predstavlja pomemben mejnik v političnem življenju države, ki se je močno odražal tudi v odnosu do jezika in jezikovnih poklicev. Datum pridružitve pa je le zaključni datum procesa, ki predstavlja nov začetek: pristopna pogajanja so se začela 31. marca 1998 in končala 13. decembra 2003, pogodba o pristopu je bila podpisana 16. aprila 2004 (Zobavnik idr. 2011). S tem je slovenščina postala eden od uradnih jezikov EU, zakonodaja EU pa je nad slovensko, ali kot pravita Haček in Zajc (2005: 7):

Polnopravno članstvo predstavlja novi kvantni skok v političnem, socialnem in gospodarskem razvoju, pri čemer gre na eni strani za prenos izvrševanja dela suverenih pravic na institucije EU, kar omejuje tradicionalno državno suverenost, na drugi strani pa gre za širjenje suverenosti, saj bo Slovenija kot članica sodelovala pri oblikovanju odločitev, ki bodo veljavne za vse druge. Druga posledica včlanitve je, da se v temelju spremeni razmerje med izvršilno oblastjo in nacionalnim parlamentom – pri oblikovanju najpomembnejših odločitev na ravni EU sodeluje vlada, medtem ko lahko parlament le izvaja določen nadzor.

Pred vstopom Slovenije v EU je bila potreba po prevajanju dokumentov zelo velika: treba je bilo prevesti celoten Pravni red EU (*Acquis communautaire*) ter drugo zakonodajo, kjer se je morala Slovenija prilagoditi Uniji: to so bili predvsem zavezujoči pravni akti (uredbe, direktive in sklepi), nezavezujoči pravni akti (resolucije, mnenja) in drugi akti (interni akti institucij EU, akcijski programi ipd.) (Krstič 1998). Prevajanje pa je potekalo tudi v obratni smeri: iz slovenščine so prevajali ustrezno zakonodajo in ostale dokumente v uradne jezike EU, predvsem v angleščino (prav tam).

Besedila, šlo je predvsem za prevode v slovenščino, nekaj pa tudi iz slovenščine, so se prevajala v okviru vladnih prevajalskih služb, zaradi velike količine pa tudi po agencijah, veliko dela so opravili t. i. zunanji prevajalci. Nad prevodi je bdela Služba vlade za evropske zadeve (SVEZ), ki je zagotavljala poenotenje dokumentov. Poenotenje je bilo predvsem terminološko (Krstič 1998), pa tudi oblikovno: to se je še utrdilo z uporabo prevajalskih orodij, ki so v začetku obsegala Multiterm in Translator's Workbench (prav tam), ki ju je razvijalo nemško podjetje Trados, danes pa je to predvsem njuna nadgradnja SDL Trados. Prevajalci v institucijah Evropske unije uporabljajo ista orodja, že več kot 30 let pa tudi prevajalnik Systran.

Generacije prevajalcev, ki so sodelovale v prvem valu, v osnovi še niso imele specializirane prevajalske izobrazbe, kot jo lahko dobijo danes; delovala je sicer prevajalska smer na Oddelku za anglistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Oddelek za prevajalstvo je bil tedaj še v nastajanju. Prva generacija študentov se je vpisala v študijskem letu 1997/98, prvi diplomanti so se začeli vključevati na trg dela po letu 2002.

Za kako velik zalogaj je šlo pri prevajanju za potrebe Evropske unije, priča navedba Ericha Prunča, ki navaja, da je leta 2004 šlo za dobrih 90.000 strani pretežno angleških besedil, kar v primerjavi s siceršnjo slovensko prevajalsko produkcijo, kot jo dokumentira Index translationum, ustreza obsegu vseh književnih prevodov v slovenščino v istem letu (Prunč 2009: 324). Pri taki količini prevodov si lahko predstavljamo, da je sodelovalo veliko zunanjih prevajalcev v koordinaciji SVEZ, ki je bdela nad kakovostjo in počasi vzpostavljala normo pravnih prevodov EU. Glede na teorijo skoposa se lahko pravna besedila prevajajo na več načinov: lahko gre za prevode v splošne pravne ali sodne namene, ki so pravno zavezujoči, ali pa informativne prevode, ki niso pravno zavezujoči in imajo le informativno vrednost (Kocbek 2011: 245). Prevodi evropskih pravnih aktov, ki jih analiziramo v tem delu, so vsi pravno zavezujoči.

Pravna zavezujočnost narekuje norme v prevajanju pravnih besedil: glede na to, da je Evropski pravni red v vseh jezikih enakovreden, mora prevod izražati ekvivalentno funkcijo in dosežati ekvivalentni učinek: vsako besedilo mora v vsakem jeziku izraziti isto idejo in doseči isti učinek (prim. Munday 2001: 41–42), sicer lahko pride do različnih interpretacij (prav tam: 52). Načelo ekvivalentnosti se dosega na način, ki izkazuje tudi formalno ekvivalenco s strukturami ter tipično terminologijo, pa tudi z omejitvami na ravni skladnje: tako ima Evropski pravni red v vseh jezikih enako število povedi in do neke mere poenoteno zgradbo tema-rema, ki ohranja enak besedni red, da je iskanje zakonov in primerjava med njimi lažja.

3 Prevajalski izzivi in rešitve

V začetku prevajanja evropskih pravnih dokumentov ni bilo vseobstoječega konsenza, kako naj bi se slovenile določene tipološko pogojene oblike stalnih formul. Dokumenti, ki so se najpogosteje prevajali, so imeli uvodni del ali preambulo, ki je značilna za evropska besedila. Ta so bila zaradi narave nastanka Evropske unije v prvotni različici francoska (De Prins idr. 2011; Brannan 2011) in vsebujejo dve običajni značilni predložni oz. vezniški formuli *vu* (*ob upoštevanju*), ki uvaja člene dokumentov, na katere se dokument sklicuje, in *considérant que* (*ker*), ki uvaja splošne okoliščine nastanka dokumenta (v francoščini *les visas et les considérants*). Gre za gramatikalizirana predloga (*vu*, *considérant*) oz. veznika (*vu que*, *considérant que*), značilna za pravna besedila (Schlamberger Brezar 2011a).

Izvirna slovenska pravna besedila te preambule nimajo (podobno je tudi v drugih jezikih, npr. angleščini; Brannan 2011). Stalni vzorec se je v začetku prevajal bolj ali manj dobesedno, zato je obstajalo za eno besedo več slovenskih različic:

ob upoštevanju/upoštevajoč/upoštevaje/ker za considérant que; ob upoštevanju/ glede na/na podlagi za vu (Schlamberger Brezar 2005: 124–128), kar je dalo neenotno rešitev v prevodih, ki glede na enoten original na dolgi rok ni mogla obstati. Pojavljale so se tudi druge izdeležniške rešitve (*upoštevajoč, poudarjajoč, sklicujoč se na*) (Schlamberger Brezar 2005: 133–135), ki danes večinoma niso več v veljavi (npr. Listina o manjšinskih jezikih, www.svetevrope.si/sl/dokumenti_in_publikacije/konvencije/148/), ali pa so še vedno prisotne na spletu kot kazalec nekih drugih časov (Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, www.echr.coe.int/Documents/Convention_SLV.pdf).

3.1 Novi standardi

Besedila so zelo kmalu po vstopu Slovenije v Evropsko unijo dobila tipično obliko, značilno za institucionalne dokumente Evropske unije. Primer tipične oz. tipske rešitve za tri jezike prikazujemo v nadaljevanju pod (1), (2) in (3), kjer je slovensko besedilo nad angleškim in francoskim:

(1)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev, ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES in zlasti člena 35(3) Direktive,

po posvetovanju s Svetovalnim odborom za javna naročila,

ob upoštevanju naslednjega:

(2)

THE EUROPEAN COMMISSION,

Having regard to the Treaty on the Functioning of the European Union,

Having regard to Directive 2014/25/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on procurement by entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors and repealing Directive 2004/17/EC, and in particular Article 35(3) thereof,

After consulting the Advisory Committee for Public Contracts,

Whereas:

(3)

LA COMMISSION EUROPÉENNE,

vu le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne,

vu la directive 2014/25/UE du Parlement européen et du Conseil du 26 février 2014 relative à la passation de marchés par des entités opérant dans les secteurs de l'eau, de l'énergie, des transports et des services postaux et abrogeant la directive 2004/17/CE, et notamment son article 35, paragraphe 3,

après consultation du comité consultatif pour les marchés publics,
considérant ce qui suit:

(https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2020/1025/oj za angleščino, drugi jeziki v pripadajočih zavihkih)

Vprašanje izvornika in prevoda je pri evropskih dokumentih problematično, ker besedila nastajajo v različnih jezikih, ki se po raznih odborih in komisijah združujejo v celoto. Kadar pa je izvirnik znan, je to označeno pri dokumentu (v primeru (4) gre za slovenski izvirnik) in je besedilo označeno kot edino verodostojno. V tem pogledu so vsi jeziki enakopravni.

(4)

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2020/1025

z dne 13. julija 2020

o uporabi člena 34 Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta za železniški tovorni promet v Sloveniji

(notificirano pod dokumentarno številko C(2020) 4540)

(Besedilo v slovenskem jeziku je edino verodostojno)

3.2 Skladenjske značilnosti besedil

Za evropsko zakonodajo so značilne dolge povedi z veliko podredji oz. nominalnimi strukturami, ki prinašajo veliko količino informacij, kot je prevod v primeru (5):

(5)

Zlasti je treba spodbujati in krepiti obveščanje in posvetovanje o stanju in verjetnem razvoju zaposlovanja v podjetju ter, kadar po ocenah delodajalca obstaja možnost, da je ogrožena zaposlitev v podjetju, o možnih vnaprejšnjih ukrepih, ki so predvideni, zlasti v zvezi z usposabljanjem ter razvojem večšin delavcev, s katerimi bi popravili negativen razvoj in njegove posledice ter izboljšali zaposljivost in prilagodljivost delavcev, na katere bi tak negativen razvoj verjetno vplival. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1595277440732&uri=CELEX:32002L0014>)

To je ena od značilnosti pravnega jezika, ki zahteva koncizno, natančno izražanje, ki je čim bolj strnjeno. Tu se dotaknemo vprašanja nominalizacije, ki naj po slovenski slovnici ne bi bila preveč zaželeno (Toporišič 2000), odnos do nje pa se glede na zvrstnost in vrsto besedil precej spreminja. O funkcijski vlogi nominalizacije ter razmerju med glagolskim in samostalniškim slogom razmišlja že Vodušek (1933: 71–73), ki zavrača trditev tradicionalnih jezikoslovcev, da je izrazna moč slovenskega jezika v glagolu in ne v samostalniku. Zmožnost izražanja v samostalniškem slogu razume kot izraz razvojne stopnje jezika, visoka stopnja abstrakcije pogojuje prevladovanje samostalniškega sloga. Podobno tudi Kunst Gnamuš (1979) izpostavlja samostalniškost kot značilnost strokovnih, znanstvenih in političnih besedil, kamor sodijo tudi pravna, kar se potrjuje v najnovejših korpusnih raziskavah (prim. Kuster 2014; Mikolič Južnič 2017). Nominalne strukture so v pravnih besedilih pogosto prisotne zaradi funkcije zgoščevanja jezika (prim. Mikolič Južnič 2017; Elikan 2014).

Elikan (2014) celo dokazuje, da so nominalizacije v slovenskih besedilih pogostejše kot v npr. francoskih, saj nadomeščajo tudi francoske nedoločnike, kot je razvidno v primerih (6) in (7) spodaj (Elikan 2014: 53):

(6)

a) Afin de garantir une clarté et une sécurité suffisantes, le présent règlement devrait également établir des critères uniformes pour identifier les entreprises sociales en tant qu'entreprises de portefeuille éligibles.

b) Za zagotavljanje potrebne jasnosti in zanesljivosti bi bilo treba s to uredbo določiti tudi enotna merila za opredelitev socialnih podjetij kot kvalificiranih portfeljskih podjetij.

(7)

a) Initiative pour l'entrepreneuriat social – Construire un écosystème pour promouvoir les entreprises

b) Pobuda za socialno podjetništvo – ustvarjanje ekosistema za spodbujanje socialnih podjetij.

Na osnovi zgornjih primerov lahko zaključimo, da do določene mere lahko govorimo o prevzemanju tujih vzorcev, da pa po drugi strani nominalizacija predstavlja tudi svojevrstno inovacijo, ki zaradi potrebe po zgoščevanju in abstrakciji postaja značilnost slovenskih pravnih in drugih strokovnih besedil.

Prav tako se uveljavljajo trpne strukture in strukture s splošnim vršilcem, kar ni neobičajno, saj je funkcija take strukture izpostaviti dejanje in vršilca potisniti v manj pomemben položaj ali ga zamolčati (Schlamberger Brezar idr. 2013: 71–73). Veliko je trpnika in struktur s splošnim vršilcem (*se*), ki se ohranijo predvsem zaradi dolgih povedi in prestavljanja fokusa tema-rema, do katerega bi prihajalo pri pretvorbi v tvorni način (primer (8)):

(8)

Zahtevku je bilo priloženo obrazloženo in utemeljeno mnenje, ki ga je 12. junija 2019 sprejela Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence (v nadaljnjem besedilu: AVK), pristojna za zadevne dejavnosti. AVK je neodvisni nacionalni organ. AVK je temeljito analizirala pogoje za uporabo člena 34(1) Direktive 2014/25/EU za zadevne dejavnosti v skladu z odstavkoma 2 in 3 člena 34 navedene direktive. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32020D1025>)

Uveljavlja se tudi besedna zveza *s strani*, ki po besedah prevajalcev v Luksemburgu pride prav (iz zgoraj omenjenih razlogov) in jo po navedbi Dobrovoljc (2017) tudi lektorji že manj nenaklonjeno sprejemajo, predvsem za strokovno funkcijsko zvrst, saj v pravnem jeziku dobiva nezaznamovan pomen, ker je v nekaterih kontekstih nezamenljiva oz. zahteva njena zamenjava preveč ubesedovalnih sprememb. Če izvedemo korpusno primerjavo: v korpusu EU-DGT-UD za slovenščino (Clarín www.clarin.si/noske/run.cgi/first?iquery=s+strani&corpname=dgtud_sl&corpus-search-form=true) je 158,9 pojavnic frazema *s strani* na milijon besed, v korpusu Gigafida 2.0, kjer so zbrana predvsem splošna besedila, pa jih na milijon najdemo 47,2.

4 Sklep

Če so bili v začetku prevodi pravnih besedil Evropske unije do neke mere neenotni, so kmalu po pridružitvi EU dosegli določeno stopnjo uniformiranosti, ki bi jo lahko enačili z normo. Evropski pravni akti se po obliki razlikujejo od izvornih slovenskih pravnih besedil, hkrati pa so poenoteni pri vseh uradnih besedilih EU. Lahko bi trdili, da gre za edinstvena besedila s svojstvenimi zahtevami zgradbe, ki predstavljajo poseben podtip pravnega zavezujočega besedila. Ker urejajo pravne vidike našega življenja in skozi terminologijo prinašajo novosti, ker so mnogoštevilni in prek spleta enostavno dostopni, vplivajo na pravni jezik tako s terminološkega kot skladijskega vidika, hkrati pa gre za pravne dokumente v slovenskem jeziku, ki se po skladijskih značilnostih ne razlikujejo od slovenskih besedil te vrste.

Analizirani primeri so tako le kratek prispevek k ilustraciji, kako funkcija besedila zaznamuje njegovo skladijsko oblikovno vlogo: za prevod je ključno doseganje ekvivalentnega učinka, od tipa besedila pa bo odvisno, s kakšnimi skladijskimi sredstvi danega jezika lahko to storimo. Jezik se dinamično vključuje v kontekst funkcije besedila; izvorniki in prevodi torej medsebojno vplivajo eden na drugega in v okviru pravnega konteksta ustvarjajo nov tip besedila.

Viri in literatura

- BRANNAN, James, 2011: European translation norms for criminal proceedings – building on acquired rights. Thierry Grass (ur.): *Traduction des normes et normes de traduction dans l'espace européen. Institutions et entreprises. Scolia, revue de linguistique* 25. Strasbourg: Université de Strasbourg. 239–252.
- DE PRINS, Ludovic, CONSTANT, Elisabeth, GIRADEAU, Victor, 2011: DGT's quality Management and European Master's in Translation. Thierry Grass (ur.): *Traduction des normes et normes de traduction dans l'espace européen. Institutions et entreprises. Scolia, revue de linguistique* 25. Strasbourg: Université de Strasbourg. 69–84.
- Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta In Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti.* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002L0014&qid=1595277440732&from=EN> (dostop 20. 7. 2020)
- DOBROVOLJC, Helena, 2017: Predložna zveza s strani. *Jezikovna svetovalnica.* <https://svetovalnica.zrc-sazu.si/topic/2065/ujemanje-povedka-in-priredno-zlo%C5%BEenega-osebka-povezanega-z-in-ali-ter-uporaba-zveze-s-strani> (dostop 20. 7. 2020)
- ELIKAN, Dunja, 2014: *Nominalizacija v uredbah Evropske unije v slovenščini in francoščini. Magistrsko delo.* Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- EU DGT-UD.* www.clarin.si/noske/index.html (dostop 20. 8. 2020)
- EUR-Lex.* <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/legislation/recent.html> (dostop 20. 8. 2020)
- Evropska komisija, 2014: *Prevajanje in večjezičnost.* <https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/74b279b3-8d21-4bdd-93e8-457340a6afb0> (dostop 20. 7. 2020)
- Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.* www.echr.coe.int/Documents/Convention_SLV.pdf (dostop 20. 7. 2020)
- Gigafida 2.0: Korpus pisne standardne slovenščine.* <https://viri.cjvt.si/gigafida/> (dostop 20. 8. 2020)
- GNAMUŠ, Olga, 1979: Izvor in funkcija samostalniškega izražanja. *Jezik in slovstvo* XXV/6. 160–164.
- HAČEK, Miro, ZAJC, Drago (ur.), 2005: *Slovenija v EU: Zmožnosti in priložnosti.* Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2020/1025 z dne 13. julija 2020 o uporabi člena 34 Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta za železniški tovorni promet v Sloveniji.* <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32020D1025> (dostop 20. 7. 2020)
- JEMEC TOMAZIN, Mateja, 2010: *Slovenska pravna terminologija: od začetkov v 19. stoletju do danes.* Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- KALIN GOLOB, Monika, 2000: *Jezikovne reže.* Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- KOCBEK, Alenka, 2011: *Prevajanje pravnih besedil: Pasti in strategije pri prevajanju pogodb.* Koper: Fakulteta za management.
- KRSTIČ, Adriana, 1998: Problematika prevajanja zakonodaje Evropske unije. Tomaž Erjavec, Jerneja Gros (ur.): *Jezikovne tehnologije za slovenski jezik.* <http://nl.ijs.si/isjt98/zbornik/sdjt98-Krstic.pdf> (dostop 20. 7. 2020)
- KUSTER, Helena, 2014: Posamostaljanje med jezikovnim sistemom in besedilom v slovenščini in nemščini. *Slavistična revija* LXII/1. 39–54. www.srl.si/sql_pdf/SRL_2014_1_03.pdf
- Listina o manjšinskih jezikih.* www.svetevrope.si/sl/dokumenti_in_publicacije/konvencije/148/ (dostop 20. 7. 2020)
- MIKOLIČ JUŽNIČ, Tamara, 2017: *Nominalizacija: korpusni pristop h kontrastivnim in prevodoslovnim vprašanjem.* Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete (Zbirka Prevodoslovje in uporabno jezikoslovje).
- MUNDAY, Jeremy, 2001: *Introducing translation studies.* London: Routledge.
- PRUNČ, Erich, 2009: Prevajanje in tolmačenje v Evropski uniji. Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28.* Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. <https://centerslo.si/wp-content/uploads/2015/10/28-Prunc.pdf> (dostop 20. 7. 2020)
- SCHLAMBERGER BREZAR, Mojca, 2005: Politična besedila kot tip besedil in postopki prevajanja stalnih formul. Nike Kocijančič Pokorn, Erich Prunč, Alessandra Ricardi (ur.): *Beyond Equivalence/Jenseits der Äquivalenz/Oltre l'equivalenza/Onkraj ekvivalence.* Gradec: Institut für Translationswissenschaft Universität Graz. 121–135.
- SCHLAMBERGER BREZAR, Mojca, 2011a: Le gérondif et le participe présent et leur évolution vers la grammaticalisation: étude contrastive du slovène et du français. *Linguistica* LI/1. 333–348.
- SCHLAMBERGER BREZAR, Mojca, 2011b: Les Normes en traduction contre les normes en langue: le cas du slovène. Thierry Grass (ur.): *Traduction des normes et normes de traduction dans l'espace européen. Institutions et entreprises. Scolia, revue de linguistique* 25. Strasbourg: Université de Strasbourg. 111–122.
- SCHLAMBERGER BREZAR, Mojca, PERKO, Gregor, MEZEG, Adriana, (2013) 2018: *La syntaxe du français - approche contrastive.* Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- STRITAR, Mojca, STABEJ, Marko, 2009: Večjezičnost v institucijah Evropske unije. *Jezik in slovstvo* LIV/5. 57–72.
- TOPORIŠIČ, Jože, 2000: *Slovenska slovnica.* Maribor: Obzorja.
- VODUŠEK, Božo, 1933: Za preureditev nazora o jeziku. *Krog: zbornik umetnosti in razprav.* Ljubljana: sotrudniki. 66–76.
- ZOBAVNIK, Igor, ZEILHOFER, Nina, BLAŽIČ, Janez, EROR, Andrej, 2011: *Pogajalski proces za pridružitve Slovenije k Evropski uniji.* Ljubljana: Državni zbor. https://fotogalerija.dz-rs.si/datoteke/Publikacije/Zborniki_RN/2011/Pogajalski_proces_za_pridruzitev_Slovenije_k_Evropski_uniji.pdf (dostop 20. 7. 2020)